

ON-LINE
www.alnari.rs

E-MAIL
office@alnari.rs

Naziv originala:

Stephen King

LISEY'S STORY

Copyright © by Stephen King, 2006

Copyright © za srpsko izdanje Alnari d.o.o. 2007

ISBN 978-86-7710-648-5

**STEPHEN
KING**

**LISINA
PRIČA**

Preveo Vladan Stojanović

alnari
PUBLISHING

Beograd, 2011.

Za Tabi

*Kuda ideš kad si usamljena?
Kuda ideš kad si tužna?
Kuda ideš kad si usamljena?
Slediću te
Kad se zvezde rastuže*

– Rajan Adams

dušo

dušice

PRVI DEO

lov na mozgalicu

„Kad bih bio Mesec, znam gde bih pao.“

– D. H. Lorens, *Duga*

PRVO POGLAVLJE

LISI I AMANDA (SVE JE ISTO)

1 Supruge slavnih pisaca po pravilu su nevidljive u javnosti. Niko to ne zna bolje od Lisi Landon. Supruga je dobitnika Pulicerove i Nacionalne književne nagrade, ali je dala samo jedan intervju u životu, za poznati ženski magazin sa stalnom rubrikom „Da, udata sam za *Njega*“! Polovinu intervjuja od blizu pet stotina reči utrošila je pokušavajući da objasni da se njen nadimak zapravo rimuje sa Sisi, te da ona nije *Lisi* nego *Lisi*. Drugu polovinu rubrike zauzeo je njen recept za govedinu pečenu na laganoj vatri. Starija sestra Amanda primetila je da Lisi izgleda debelo na pratećoj fotografiji.

Nijedna od Lisinih sestara nije bila imuna na puštanje mačke među golubove („čeprkanje po đubretu“ bio je očev najomiljeniji opis te navike) ili pretresanje tuđeg prljavog veša. Lisi je zbog toga imala probleme samo sa Amandom, najstarijom (i najotkačenijom) od Debušerovih devojaka iz Lizbon Folsa. Amanda je živela sama, u maloj, dobro ušuškanoj kući, nedaleko od Kasl Vjua, plaćenju Lisinim novcem. Lisi, Darla i Kantata su tako lakše pazile na nju. Kupljena je pre sedam godina, pet godina pre Skotove smrti. Umro je pre vremena, kako narod kaže. Nikako joj nije išlo u glavu da ga nema već dve godine. Ponekad je mislila da je odsutan mnogo duže, a ponekad da je od trenutka njegovog nestanka deli samo treptaj oka.

Lisi se napokon dala na posao sređivanja muževljevog radnog prostora, dugog i sjajno osvetljenog niza odaja, na gornjem nivou

seoskog ambara. Amanda se pojavila trećeg dana, kad je Lisi završila popisivanje svih stranih izdanja (bilo ih je na stotine) i pre no što je počela s popisivanjem nameštaja. Crtala je zvezdice pored komada koje je htela zadržati. Očekivala je da je brižna Amanda pita zašto, za ime božje, ne napreduje *brže*, ali je to pitanje izostalo.

Lisi je malodušno posmatrala nabacane kartonske kutije pune prepiske u glavnom plakaru. Amanda se usredsredila na impresivne gomile i brdašca knjiga i časopisa naslaganih uz južni zid radne sobe. Šetala se pored zmijolike gomile papira i često nešto zapisivala u sveščicu od koje se ni za trenutak nije odvajala.

Lisi je nije pitala *Šta tražiš?* Skot je često isticao kako njegova supruga ima jedan od najređih talenata, gledala je svoja posla i nije zamerala onima koji tako ne postupaju. To nije važno za osobe sklone izlivanju žuči na druge ljude, što je u Amandinom slučaju uvek moguće. Starija sestra nije mogla da se uzdrži od zabadanja nosa u tuđe poslove, pre ili kasnije *razvalila* bi usta.

Godine 1985. njen muž beži na jug iz zajedničkog doma u Ramfordu, u kom su živeli („kao par lasica zatočenih u odvodnoj cevi“, ocenio je Skot posle popodnevnice posete, koja nikad nije doživela reprizu.) Njihova kćerka jedinica, Intermeco ili Meci od milja, otišla je severno, u Kanadu (s nekim kamiondžijom dugoprugašem) 1989. godine. „Jedan pobeže na sever, drugi na jug, samo zato što neko ne zna da zatvori lajava usta“. To je bio očevo moto, u detinjstvu. Mendi je sigurno bila najlajavija od svih devojčica Dendija Dejva Debušera. Prvo ju je napustio muž, a zatim i kćerka jedinica.

Koliko god bilo teško voleti je, Lisi nije htela da Amanda ostane sama u Ramfordu. Iako nikad o tome nisu raspravljale, Lisi je bila sigurna da Darla i Kantata dele njeno mišljenje. Porazgovarala je sa Skotom i pronašla kućicu na Kejp Kodu, za razumnju svotu od devedeset sedam hiljada dolara, u kešu. Amanda se uskoro uselila u novu kuću, nedaleko od Lisinog doma.

Skot je umro. Lisi se konačno prihvatila sređivanja njegovih radnih odaja. Polovinom četvrtog dana mogla se pohvaliti značajnim rezultatima. Strana izdanja su bila u kutijama, a prepiska obeležena i

donekle sređena. Stekla je manje-više jasnu sliku o nameštaju koji će zadržati i koji će ukloniti. Zašto je imala osećaj da je malo postigla? Od samog početka je znala da sa ovim poslom neće žuriti. Nakon Skotove smrti oglušila se o sva nametljiva pisma i telefonske razgovore (i dobar broj poseta, takođe). Ljudi zainteresovani za Skotova neobjavljena dela pre ili kasnije će dobiti ono što traže, ali ne pre no što ona bude spremna da ih uruči. Isprva to nisu shvatali. Neki su imali problema da to *progutaju*, kako narod kaže. Dosad je većina razumela situaciju.

Skotova književna zaostavština mogla se opisati mnogobrojnim izrazima, od kojih je u potpunosti razumela samo *memorabilije*. Susrela se s još jednim, zabavnijim pojmom, zvučao je kao *inkunabilije*. Eto za čim su tragale te gnevne, nestrpljive ulizice – za Skotovim *inkunabilijama*. Lisi ih je u mislima krstila kao Književne strvinare.

Ono što je najviše osećala, pogotovo posle Amandinog dolaška, bila je malodušnost. Činilo joj se da je potcenila veličinu zadatka ili (daleko) precenila svoju sposobnost da prihvati neizbežni ishod poduhvata – nameštaj spušten u prizemlje ambara, umotane tepihe, oblepljene lepljivom trakom, i žuti *Rajderov** kombi na prilaznom putu koji baca senku na tarabu između njihovog i Galovejevog dvorišta.

Ne sme zaboraviti opustelo srce ovog mesta, tri stona kompjutera (bilo ih je četiri, ali je onaj u „skrovištu sećanja“ izbačen zahvaljujući njoj). Svaki je bio noviji i lakši od prethodnog, ali je čak i najnoviji bio veliki stoni model. Nijedan nije bio pokvaren. Nijedan se nije dao upotrebiti bez lozinke. Nije znala nijednu lozinku. Nikad nije pitala za njih. Mogla je samo da nagađa o prirodi elektronskog đubreta koje čuči po hard diskovima. Liste za kupovinu po supermarketima? Pesme? Erotski sadržaji? Bila je sigurna da ima vezu s Internetom, ali nije znala kakve sajtove obilazi. *Amazon*? *Dradž*? *Henk Vilijems je i dalje živ*? *Zlatni tornjevi moći madam Kruele*? Nije tamo bilo ničeg

---

* Kompanija za selidbe.

sličnog, nešto bi već isplivalo u računima (pojaviła bi se neka grba na mesečnim kućnim troškovima), znala je da od tog nema ništa. Šta je s lozinkama? Vic je u tome što ih on nije krio. Sigurno je čula za njih. Zaboravljala je takve stvari, u tome je problem. Pokušaće sa sopstvenim imenom, nakon što se Amanda seti da ode kući, makar na jedan dan. Neće ta skoro otići.

Utonula je u stolicu i dahom oterala kosu s čela. *Ako nastavim ovom brzinom, rukopise neću načeti do jula*, pomislila je. *Književni strvinari bi verovatno podivljali ako bi ikako saznali za moju sporost. Naročito onaj poslednji.*

Poslednji – od pre pet meseci – uspeo je da ne eksplodira. Dugo je govorio veoma pristojnim tonom. Umalo da zaključi kako ima posla s normalnim čovekom. Objasnila mu je da već godinu i po dana nije kročila u Skotov kabinet i da će uskoro skupiti dovoljno energije i odlučnosti da se popne na sprat ambara, da bi napokon počistila i sredila to mesto.

Posetio ju je profesor Džozef Vudbodi sa katedre za engleski jezik Pitsburškog univerziteta. Pit je bio Skotov alma mater. Vudbodi je držao izuzetno popularna i jednako dobro posećena predavanja o Skotu Landonu i američkom mitu. Četvorica diplomiranih studenata su baš te godine prijavila naučne radove o Skotu Landonu. Kad se sve to ima na umu, možda je čudno što ratoborni Književni strvinar nije izašao na videlo čim se Lisi poslužila neodređenim terminima kao što su *bolje pre nego kasnije* i *gotovo sigurno ovog leta*. Pokazao je pravo lice tek kad mu je rekla da će ga pozvati kad se „prašina napokon slegne“.

Možda je delila postelju s velikim američkim piscem, ali je to ne kvalifikuje za izvršiooca njegovog književnog testamenta. To je, po njegovom mišljenju, posao za stručnjaka, pogotovo kad se uzme u obzir da ona nema univerzitetsku diplomu. Podsetio je na činjenicu da je od smrti Skota Landona prošlo dosta vremena i da glasine poprimaju sve veće razmere. Pretpostavimo da postoje gomile Landonovog neobjavljenog materijala – kratke priče, možda čak i romani. Zar ne bi mogla, makar i nakratko, da ga pusti u piščev radni prostor? Bilo

bi divno kad bi mogao da procunja po policama i fiokama pisaćeg stola. Kratka istraživačka ekskurzija mogla bi zatrti najdrskije glasine. Podrazumeva se da bi sve bilo obavljeno u njenom prisustvu.

„Ne“, rekla je i otpratila profesora Vudbodija do vrata. „Još nisam spremna za to.“ Pokušavala je da zanemari niske udarce. Ispostavilo se da nije ništa bolji od gomile sličnih nametljivaca. Samo se bolje i duže krio. „Kad budem spremna, pregledaću sve, ne samo rukopise.“

„Ali...“

Klimnula je, sa ozbiljnim izrazom lica. „Sve je isto.“

„Ne razumem šta hoćete da kažete.“

Naravno da ne razumeš. Ta fraza je bila nerazdvojni deo intimnog, bračnog jezika Landonovih. Koliko puta puta se Skot ušunjao u kuću, govoreći: „Hej, Lisi, stigao sam – da li je sve isto?“ misleći *da li je sve u redu, da li je sve kako treba*. Raspolagala je unutrašnjim značenjem, kao i većina moćnih fraza (Skot je jednom to objasnio, iako je ona to odavno znala). Čovek poput Vudbodija nikad ne bi mogao da dokuči skriveno značenje fraze *sve je isto*. Uzalud bi se trudila da mu to objasni. A zašto? Zato što je Književni strvinar. Takve zanima samo jedna dimenzija preminulog pisca.

„Nije važno“, pre pet meseci je rekla profesoru Vudbodiju. „Skot bi me razumeo.“

Da je Amanda pitala gde su uskladištene stvari iz Skotovog „skrovišta sećanja“, nagrade, plakete i slične drangulije, slagala bi je (činila je to retko i vešto). Rekla bi: „Smestio ih je u iznajmljeno skladište u Mekanik Folsu.“ Amanda nije postavila slično pitanje. Samo je još energičnije žvrljala po sveščici, kao da čeka da mlađa sestra sama potegne tu temu, što Lisi nije padalo na pamet. Misllila je na prazni, *dosadni* ugao, nekad pun Skotovih uspomena. Neke su uništene (kao kompjuterski monitor) dok su druge bile i suviše izgrebane i savijene za pokazivanje. Oštećeni eksponati potakli bi lavinu pitanja.

Amanda se napokon predala i otvorila svesku. „Pogledaj ovo“, rekla je. „Samo pogledaj.“

Pokazala je prvu stranu. Plave linije bile su popunjene brojevima od žičanog poveza na levoj, do ivice stranice na desnoj strani (*liče na šifrovanu poruku uličnih ludaka kakvih u Njujorku ima koliko vam duša ište, zato što država nema dovoljno para za duševne bolnice*, pomislila je emocionalno istrošena Lusi). Većina brojeva bila je zaokružena. Mendi je okrenula stranicu i otkrila još *dve* ispunjene istim sadržajem. Brojevi su prestajali na polovini sledeće. Poslednji broj bio je 846.

Starija sestra odmerila ju je neobuzdanim, malčice arogantnim pogledom. Nekada, kad je Amanda imala dvanaest, a mala Lisi dve godine, taj pogled bi značio da je „Mendi uradila nešto sebi“. Pogled je bio predznak plača, najčešće nad sobom. Lisi je sa interesovanjem (i trunčicom strepnje) očekivala da vidi šta taj izraz ovaj put nagoveštava. Amanda se od samog dolaska neobično ponašala. Možda zbog lošeg, turobnog vremena. Najverovatnije tuguje zbog iznenadnog odsustva dugogodišnjeg dečka. Biće bolje da se pripazi, ako je Mendi usred emocionalne krize zbog Čarlija Korivoa. Lisi nije volela, niti je verovala Korivou, iako je bio bankar. Kako verovati čoveku za kog ste na prolećnoj dobrotvornoj priredbi za pomoć biblioteci saznali da se diči nadimkom Pucketavi Pasulj? Da li takav nadimak pristaje bankaru? Šta li on uopšte *znači*? Sigurno je znao da Mendi ima psiholoških problema u prošlosti...

„Lisi?“ breknula se Amanda, namrštena čela.

„Žao mi je“, rekla je Lisi, „samo sam malčice... odlutala.“

„To ti se često dešava“, rekla je Amanda. „Mislim da si to naučila od Skota. Pazi ovamo, Lisi. Brojem sam označila svaki od časopisa, magazina i školskih *stvari*. Govorim o dugoj gomili, pored zida.

Lisi je klimnula, kao da shvata o čemu se radi.

„Brojeve sam ispisala običnom olovkom, ne pritiskajući mnogo“, nastavila je Amanda. „Pisala sam kad god si gledala na drugu stranu. Plašila sam se da ćeš me zaustaviti, ako me uhvatiš u poslu.“

„Ne bih to učinila.“ Uzela je sveščicu meku od sestrinog znoja. „Osam stotina četrdeset šest komada! To je zbilja mnogo!“ Publikacije poređane uza zid nisu bile od onih koje bi ona čitala ili čuvala. Nije tu bilo *O, Dobre domaćice* ili *Ms* već gomila *Savanaških revija*, *Tinjajućeg voza*, *Otvorenog grada* i revija nerazumljivih imena, kao što je *Piskaja*.

„Ima ih mnogo više“, rekla je Amanda, pokazujući palcem na gomile knjiga i novina. Lisi je pažljivije odmerila gomilu i shvatila da je njena sestra u pravu. Tu je bilo mnogo više od osam stotina publikacija. Mnogo više. „Ako te zanima, ima ih gotovo tri hiljade. Ne mogu ti reći gde da ih staviš ili kome će zatrebati. Osamsto četrdeset šest je broj tvojih fotografija.“

Ovo je bio tako iznenađujuć podatak da ga Lisi u prvi mah nije shvatila. Prvobitna smetenost je ustupila mesto oduševljenju. Nikad joj ne bi palo na pamet da se u gomili prašnjave periodike krije bogati foto-album, nepoznato svedočanstvo o zajedničkom životu sa Skotom. Kad je malo bolje razmislila, sve je došlo na svoje mesto. U braku su proveli punih dvadeset pet godina. Skot je bio okoreli, neumorni putnik. Kad nije pisao knjige, bavio se predavanjima i promocijama. Neumorno je špartao po državi. Svake godine bi posetio devedesetak univerzitetskih naselja, što mu nije smetalo da neprestano isporučuje kvalitetne kratke priče. Pratila ga je na većini tih lutanja. Koliko puta je nosila, po obimu skromni, švedski obrok u neki od apartmana, dok se iz TV-a čuo žamor emisija i dok je iz drugog kraja sobe dopiralo kloparanje pisace mašine (u prvim godinama braka) ili tiho kuckanje lap topa (u kasnijim godinama). Redovno bi ga zaticala, za radnim stolom, pognute glave, s neposlušnim čuperkom kose na čelu.

Mendi ju je odmerila kiselim pogledom, očigledno nezadovoljna sestrinom reakcijom. „Zaokružila sam preko šest stotina fotografija, na kojima si loše predstavljena.“

„Zaista?“ prokomentarisala je zbunjena Lisi.

„Pokazaću ti.“ Amanda je bacila pogled na sveščicu i prišla prašnjoj gomili pored zida. Proverila je brojke i izvukla dve publikacije. Luksuzno dvogodišnje glasilo Univerziteta Kentaki u Brouling

Grinu i manje, najverovatnije studentsko glasilo, *Puš-Pelt*. Šarmantni i besmisleni naslov nagoveštavao je časopis studenata književnosti.

„Otvori ih, otvori!“ insistirala je Amanda, gurnuvši joj časopise u ruke. Lisi je osetila napadni i kiselkasti miris sestrinog znoja. „Stranice su označene papirom, vidiš?“

Trake. Mamin izraz za izrezani papir. Lisi je najpre otvorila dvo-godišnjak, na označenoj strani. Naišla je na veoma dobru i precizno odštampanu fotografiju. Skot se približavao podijumu, ona je stajala iza njega, tapšući. Ispod je bila publika. Svi su pljeskali. Fotografija u *Puš-Peltu* nije bila ni izbliza tako dobra, samo tačkasti, zamrljani otisak na papiru protkanom krupnim česticama celuloze. Umalo što nije zaplakala posmatrajući nevešto odštampanu fotografiju. Skot je ulazio u mračni, bučni podrum, sa širokim *skotovskim* osmehom na licu. Nedvosmisleno je poručivao: da, ovo je pravo mesto. Bila je na par koraka iza njega. Osmehivala se u odsjaju moćnog blica. Prepoznala je i bluzu koju je nosila, onu plavu „en klajn“ s neobičnom crvenom prugom s leve strane. Nije se videlo šta nosi ispod pojasa. Slabo se sećala te noći, ali je bila sigurna da su u pitanju farmerke. U kasnim noćnim časovima nosila je par izbledele farmerki. Pročitala je propratni tekst: *Živa legenda Skot Landon (u pratnji bolje polovine) prošlog meseca se pojavio u klubu Stalag 17 Univerziteta Vermont. Ostao je do fajronta. Čitao je, plesao, zabavljao se. Taj čovek zna da živi.*

Tako je. Znao je da živi. Mogla je štošta kazati o tome.

Posmatrala je gomilu periodike, zanesena time šta sve može tu pronaći. Amanda ju je povredila, nanela joj je ranu koja će još dugo krvariti. Da li je samo on znao za mračna mesta, za tamne, prljave predele u kojima si tako usamljen i bezglaslan? Možda nije znala sve što i on, ali je znala dovoljno. Znala je da je bio opsednut i da se nikad nije ogledao u ogledalu ili bilo kojoj reflektujućoj površini nakon zalaska sunca. Volela ga je, uprkos svemu. Zato što je znao da živi.

Više ne. Više nije među živima. *Otputovao je*, kako neki kažu. Njen život je zakoračio u novu, usamljeničku fazu. Prekasno je za osvrtnje.

Zadrhtala je zbog te fraze i počela da razmišlja o stvarima